ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 24.11.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

150

Zákon

zo dňa 25. októbra 1950,

ktorým sa mení a doplňuje zákon o Československej pošte, národnom podniku.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Čl. I.

Zákon č. 151/1949 Sb., o Československej pošte, národnom podniku, sa mení a doplňuje takto:

1. Nadpis zákona znie:

„Zákon zo dňa 16. júna 1949 o Československej štátnej pošte, národnom podniku.“

2. § 1 znie:

„§ 1.

Z doterajšieho štátneho podniku Československá pošta sa zriaďuje národný podnik s názvom „Československá štátna pošta, národný podnik" (ďalej len „podnik"). Jeho sídlom je Praha.“

3. § 2 znie:

„§ 2.

(1) Do podniku sa začleňuje:

a) majetok doterajšieho štátneho podniku Československá pošta,

b) majetok, ku ktorému štát nadobúda vlastníctvo podľa § 3.

(2) Podnik vstupuje do záväzkov k tomuto majetku náležiacich; doterajší vlastníci sú od týchto záväzkov oslobodení. Do záväzkov náležiacich k majetku uvedenému v odseku 1 písm. a) vstupuje podnik dňom svojho zriadenia, do záväzkov náležiacich k majetku uvedenému v odseku 1 písm. b) dňom, keď štát nadobúda vlastníctvo k nemu.“

4. § 5 sa označuje ako § 3 a znie:

„§ 3.

(1) Dňom začiatku účinnosti tohto zákona nadobúda štát vlastníctvo k telegrafným a telefonným zariadeniam, ktoré sú pripojené na poštovú telekomunikačnú sieť alebo pre ktoré sa používajú poštové telekomunikačné vedenia. Ak budú tieto zariadenia pripojené na poštovú telekomunikačnú sieť alebo ak sa použijú pre ne poštové telekomunikačné vedenia až po dni začiatku účinnosti tohto zákona, nadobúda k nim štát vlastníctvo dňom

ich pripojenia alebo použitia poštových telekomunikačných vedení. Minister pôšt môže určiť výnimku z platnosti tohto ustanovenia v prípadoch, keď to vyžadujú zretele na medzinárodné vzťahy.

(2) Za zariadenia uvedené v odseku 1 poskytne podnik náhradu. Pre určenie jej výšky je rozhodný stav zariadenia v deň jeho prevzatia podnikom. Náhrada sa rovná všeobecnej cene týchto zariadení, vypočítanej podľa úradných cien ku dňu prevzatia podnikom, a ak niet týchto cien, cene, ktorú určí podnik odhadom, po odpočítaní záväzkov. Za deň prevzatia sa považuje deň, keď podnik upovedomí bývalého vlastníka, že zariadenie preberá. Spôsob poskytovania náhrad upraví minister pôšt po dohode s ministrom financií.

(3) Náhrada sa neposkytne

a) osobám, ktorým by neprislúchala náhrada za znárodnený majetok podľa § 7 ods. 1 a 2 dekrétu prezidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich;

b) fyzickým osobám, ktoré boly právoplatne odsúdené pre zločin alebo prečin podľa zákona č. 231/1948 Sb., na ochranu ľudovodemokratickej republiky, spáchaný do dňa, ktorým štát nadobúda vlastníctvo podľa odseku 1;

c) fyzickým osobám právoplatne odsúdeným pre trestné činy proti republike podľa hlavy prvej osobitnej časti trestného zákona, spáchané do dňa, ktorým štát nadobúda vlastníctvo podľa odseku 1.“

5. § 3 sa označuje ako § 4 a znie:

„§ 4.

(1) Minister pôšt môže po dohode s ministrom financií začleniť do podniku aj iný národný majetok alebo previesť naň záväzky patriace k národnému majetku; ak náleží taký majetok alebo záväzky do právomoci iného ministra, urobí tak po dohode s týmto ministrom. Za rovnakých podmienok môže minister pôšt začleniť do podniku majetok právnických osôb, kapitálovými účastníkmi ktorých sú výhradne národné podniky alebo osoby, ktoré konajú z rozkazu národných podnikov, alebo previesť naň záväzky, patriace k tomuto majetku.

(2) Prechodom záväzku podľa odseku 1 sa skorší dlžník oslobodzuje. Na taký prechod nie je potrebné privolenie veriteľa.

(3) Ak ide o majetok konfiškovaný podľa dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch národnej obnovy, v znení zákona č. 84/1949 Sb., ktorým sa mení dekrét prezidenta republiky o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch národnej obnovy, urobí minister pôšt opatrenie podľa odseku 1 po dohode s ministrom financií primerane podľa predpisov o prídele konfiškovaného majetku. Fond národnej obnovy zaťaží Fond znárodneného hospodárstva sumou, rovnajúcou sa náhrade za konfiškovaný majetok začlenený do podniku; táto suma sa určí primerane podľa zásad pre určenie náhrady za znárodnený majetok. Vláda určí, ako sa vyrovná zostatok vzájomných nárokov medzi Fondom národnej obnovy a Fondom znárodneného hospodárstva.“

6. § 4 sa označuje ako § 5 a znie:

„§ 5.

(1) Minister pôšt môže vyňať z podniku majetok alebo záväzky a urobiť o nich opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti alebo ich po dohode s príslušným ministrom previesť do jeho právomoci, aby o nich urobil opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti.

(2) Prechodom záväzku podľa odseku 1 sa skorší dlžník oslobodzuje. Na taký prechod nie je potrebné privolenie veriteľa.“

7. § 8 ods. 1 a 2 sa označuje ako § 6 a znie:

„§ 6.

(1) Podnik je samostatnou právnickou osobou. Vlastníkom majetku podniku je štát; podniku je taký majetok sverený do správy. Vo veciach tohto majetku podnik vystupuje a koná vo vlastnom mene.

(2) Pokiaľ nie je inak ustanovené, zapisuje sa vo verejných knihách, úradných registroch alebo soznamoch vedených podľa československého práva ako vlastník nehnuteľnosti alebo nositeľ práva, ktoré má podnik v správe, československý štát s vyznačením podniku. Zápisy sa vykonajú na návrh podniku, a to pokiaľ nehnuteľnosť alebo právo prešly na podnik zo zákona, s odvolaním sa na tento zákon, inak podľa opatrenia, ktorým bol majetok do podniku začlenený.

(3) Podnik nesmie scudziť časti majetku svereného do jeho správy, ktoré sú určené na to, aby ich trvalo užíval. Úkony priečiace sa tomuto zákazu nemajú právne následky.

(4) K majetkovým častiam uvedeným v odseku 3 nemôžu tretie osoby nadobudnúť záložné alebo iné vecné práva či už knihovné alebo neknihovné.

(5) Výnimky zo zákazu scudzenia podľa odseku 3 a zákazu zaťaženia podľa odseku 4 povoľuje Ministerstvo pôšt po dohode s Ministerstvom financií.

(6) Záväzky podniku možno uspokojiť iba z majetku jemu svereného do správy, ktorý nie je určený na to, aby ho podnik trvalo užíval (odsek 3).

(7) Z majetku, ktorý má podnik v správe, nemožno žiadať ani dosiahnuť uspokojenie pohľadávok proti štátu.“

8. § 8 ods. 3 a 4 sa označuje ako § 7 a znie:

„§ 7.

(1) Podnik sa zapíše do podnikového registra na Okresnom súde civilnom v Prahe. V návrhu zápisu do tohto registra uvedie podnik názov, deň zriadenia, sídlo, spôsob zastupovania podniku a podpisovania za podnik.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne pre ohlasovanie zmien týchto skutočností na zápis do podnikového registra.“

9. § 6 sa označuje ako § 8.

10. § 7 sa označuje ako § 9. Citácie v ňom obsiahnuté (§ 6 a § 20) sa menia na § 8 a § 26; slová „organizačný štatút“ sa menia na „štatút“.

11. § 9 sa označuje ako § 10.

12. Diel III. sa označuje ako diel II.

13. § 12 sa zrušuje.

14. § 14 sa označuje ako § 11 a znie:

„§ 11.

(1) Činnosť podniku je určovaná jeho podnikovým plánom. Podnikový plán je svojím obsahom súčasťou jednotného hospodárskeho plánu.

(2) Podnik je povinný hospodáriť podľa rozpočtu, ktorý je základom finančného plánu tvoriaceho súčasť jeho podnikového plánu.

(3) Finančné hospodárenie podniku upravujú osobitné predpisy.

(4) Podnik je povinný prevziať úlohy, požadované v čase hospodárskeho obdobia a nepredvídané podnikovým plánom, i keď by ich plnenie zhoršovalo plánované výsledky podniku, ak to bude v naliehavom verejnom záujme a minister pôšt po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho a s ministrom financií to podniku uloží.“

15. § 13 sa označuje ako § 12 a znie:

„§ 12.

Majetok a záväzky sa v začiatočnej rozvahe ocenia podľa predpisov o oceňovaní. Rozdiel medzi hodnotou majetku a hodnotou záväzkov ku dňu zriadenia podniku je jeho začiatočným imaním.“

16. § 15 sa zrušuje.

17. Diel II. sa označuje ako diel III. a jeho nadpis znie: „Organizácia podniku“.

18. Za § 12 sa vkladajú nové §§ 13 a 14 tohto znenia:

„§ 13.

Organizácia podniku sa musí prispôsobovať zásadám socialistického hospodárstva, musí zabezpečovať dokonalú spoluprácu a umožňovať úspešné plnenie plánovaných úloh.

§ 14.

(1) Na čele podniku je ústredný riaditeľ (ďalej len „riaditeľ"), ktorý vedie jeho činnosť, zastupuje podnik a koná v jeho mene.

(2) O veciach podniku rozhoduje riaditeľ samostatne, pokiaľ v jednotlivých prípadoch nie je určené, že potrebuje pre svoje rozhodnutie predchádzajúci súhlas ministra pôšt.

(3) Riaditeľ je priamo podriadený ministrovi pôšt; jemu zodpovedá za splnenie svojich povinností.

(4) Za úspešné splnenie plánu a najmä za jeho žiadúce prekročenie je riaditeľ, pokiaľ sa o to zaslúžil, osobitne odmeňovaný. O odmene a jej výške rozhodne minister pôšt po dohode s ministrom práce a sociálnej starostlivosti a s príslušným orgánom jednotnej odborovej organizácie.“

19. § 10 ods. 1 až 8 a ods. 10 sa označuje ako § 15 a znie:

„§ 15.

(1) Riaditeľa podniku vymenúva a odvoláva vláda na návrh ministra pôšt po vypočutí príslušného orgánu jednotnej odborovej organizácie.

(2) Riaditeľom môže byť len československý občan, ktorý musí byť ľudovodemokratickému poriadku oddaný, občiansky a mravne bezúhonný a na plnenie tejto funkcie schopný.

(3) Riaditeľ nesmie vykonávať zamestnanie, funkciu alebo činnosť, ktoré sú v rozpore so záujmami podniku.

(4) Riaditeľ sľúbi ministrovi pôšt, že bude svedomite plniť svoje povinnosti v súlade so záujmami štátu; sľub zároveň potvrdí písomne.

(5) Prejav, ktorým sa riaditeľ vzdáva svojej funkcie, berie na vedomosť minister pôšt, čím vzdanie sa nadobúda účinnosť.

(6) Dňom sľubu sa riaditeľ ujíma svojej funkcie a stáva sa zamestnancom podniku, pokiaľ ním nebol už skôr. Jeho pracovný pomer zaniká dňom, keď bol odvolaný, alebo dňom, keď bolo vzaté na vedomosť, že sa vzdáva funkcie. Ak nedošlo k zániku pracovného pomeru za okolností, pre ktoré by bolo možno inak pracovný pomer zrušiť predčasne, prislúcha riaditeľovi plat po čas zodpovedajúci výpovednej lehote určenej všeobecnými predpismi.

(7) Na vymenúvanie a odvolávanie riaditeľa sa nevzťahujú predpisy o spolupôsobení závodného zastupiteľstva pri prijímaní a zaraďovaní zamestnancov na pracovné miesta, poprípade predpisy o súhlase závodného zastupiteľstva pri prepúšťaní zamestnancov; na jeho vymenúvanie a odvolávanie tiež nie je potrebný súhlas orgánu, ktorý je inak potrebný pri dojednávaní a rozviazaní pracovného pomeru.“

20. Za § 15 sa vkladá nový § 16 tohto znenia:

„§ 16.

Riaditeľa zastupuje v čase jeho neprítomnosti alebo zaneprázdnenia v plnom rozsahu jeho právomoci zástupca, ktorého vymenúva a odvoláva minister pôšt na návrh riaditeľa; podrobnosti určí štatút podniku (§ 26). Na vymenúvanie a odvolávanie zástupcu riaditeľa sa nevzťahujú predpisy o spolupôsobení závodného zastupiteľstva pri zaraďovaní zamestnancov na pracovné miesta.“

21. § 11 sa označuje ako § 17 a znie:

„§ 17.

(1) Na Slovensku vykonáva riaditeľ svoju právomoc prostredníctvom oblastného riaditeľa.

(2) Oblastného riaditeľa vymenúva a odvoláva minister pôšt po vypočutí riaditeľa a príslušného orgánu jednotnej odborovej organizácie. O oblastnom riaditeľovi platia obdobne ustanovenia § 14 ods. 4 a § 15 ods. 2 až 7.

(3) O zastupovaní oblastného riaditeľa platí obdobne ustanovenie § 16.“

22. § 10 ods. 9 sa označuje ako § 18 a znie:

„§ 18.

Podnik ohlási na zápis do podnikového registra riaditeľa, oblastného riaditeľa a ich zástupcov. Tieto osoby sa podpíšu na súde alebo podajú svoj podpis v overenej forme. Za podnik podpisujú tak, že k vytlačenému alebo kýmkoľvek napísanému názvu podniku pripoja svoj podpis.“

23. Za § 18 sa vkladá nový § 19 tohto znenia:

„§ 19.

Riaditeľ a osoby, ktoré zastupujú podnik alebo obstarávajú jeho veci, zodpovedajú za škodu nimi podniku spôsobenú. Náhrada sa od nich vymáha sporom.“

24. Za diel III. sa vkladá nový diel IV. tohto znenia:

„Diel IV.

Rozvoj výrobných síl a zvyšovanie produktivity práce.

§ 20.

V záujme rozvoja výrobných síl a zvyšovania produktivity práce musí sa podnik starať o prehĺbenie plánovania, zabezpečovať podmienky sústavného a všeobecného stúpania úrovne svojich služieb, zdokonaľovať organizáciu práce, starať sa o výber, rozmiestenie a rast kádrov a podporovať socialistické súťaženie a zlepšovateľské hnutie.“

25. Diely IV. až VI. sa označujú ako diely V. až VII.

26. § 16 sa označuje ako § 21.

27. Za § 21 sa vkladajú nové §§ 22 a 23 tohto znenia:

„§ 22.

Pokiaľ tento zákon alebo predpisy podľa neho vydané neustanovujú inak, sú zamestnanci podniku prijímaní a na pracovné miesta zaraďovaní po prejednaní so závodným zastupiteľstvom. Na ich prepustenie je potrebný súhlas tohto orgánu.

§ 23.

(1) Na podnietenie hmotného záujmu zamestnancov podniku na výsledkoch v plnení podnikového plánu slúži podnikový fond pracujúcich (v ďalšom len „fond"). Do fondu plynie podiel na zisku docielenom podľa plánu a podiel na lepšom hospodárskom výsledku, než bol plánovaný. Minister pôšt môže po dohode s ministrom financií a s príslušným orgánom jednotnej odborovej organizácie určiť aj iný základ pre určenie prídelu fondu. Pri výpočte podielu na lepšom hospodárskom výsledku sa prihliada na celkovú výšku docieleného výsledku pred jeho prípadným zdanením.

(2) Prostriedky fondu používa riaditeľ po prejednaní s príslušným orgánom jednotnej odborovej organizácie.

(3) Minister pôšt určí po dohode s ministrom financií a príslušným orgánom jednotnej odborovej organizácie, ktorý majetok a záväzky podniku patria fondu. Majetok a záväzky patriace fondu a jeho hospodárenie sa v podniku vykazujú oddelene.

(4) Minister pôšt po dohode s ministrom financií určí lehoty pre odvody podielov (prídelu), poprípade pre poskytovanie preddavkov na ne a po dohode s príslušným orgánom jednotnej odborovej organizácie vydá v rámci predpisov podľa § 26 podrobnejšie smernice o správe a prevádzke sociálnych, zdravotných, kultúrnych a telovýchovných zariadení fondu, ako aj o používaní prostriedkov tohto fondu.

(5) Deň, ktorým sa v podniku zriadi fond, ako aj hospodárske obdobie, za ktoré sa fondu poskytujú prídely, určí minister pôšt po dohode s príslušným orgánom jednotnej odborovej organizácie. Od prvého dňa tohto obdobia sa na podnik nevzťahujú ustanovenia § 24

dekrétu prezidenta republiky č. 104/1945 Sb., o závodných a podnikových radách, v znení zákona č. 188/1948 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ďalšie ustanovenia dekrétu prezidenta republiky o závodných a podnikových radách. Nároky jednotného fondu pracujúcich na podiel na čistom zisku za čas predchádzajúci tomuto dňu zostávajú nedotknuté.“

28. § 17 sa označuje ako § 24 a znie:

„§ 24.

(1) Podnik je podriadený hlavnému vedeniu a dozoru štátu, ktoré obstaráva minister pôšt, pokiaľ nejde o pôsobnosť, ktorá podľa tohto zákona prislúcha vláde.

(2) Úlohy hlavného vedenia obstaráva minister pôšt zásadne prostredníctvom riaditeľa, a to tak, že výkon týchto úloh prislúcha riaditeľovi, ak nejde o veci, ktoré minister pôšt vyhradil svojej bezprostrednej právomoci. Riaditeľ je povinný dbať na smernice a pokyny ministra pôšt.“

29. § 18 sa označuje ako § 25. Jeho odsek 2 znie:

„(2) Pokiaľ podľa odseku 1 nebude ustanovené inak, zostáva zákon č. 131/1936 Sb., o obrane štátu, nedotknutý a na podnik sa vzťahujú ustanovenia uvedeného zákona, platné pre podniky registrované podľa neho.“

30. § 19 sa zrušuje.

31. § 20 sa označuje ako § 26 a znie:

„§ 26.

Štatút podniku, ktorý vyhlási vláda nariadením, určí podniku smernice najmä o vedení, organizácii, podnikovom pláne, práci a pracujúcich, starostlivosti o kádry, poštovej a telekomunikačnej prevádzke, finančnom hospodárení, podnikovom fonde pracujúcich a o hlavnom vedení a dozore štátu; upraví aj užívanie štátneho znaku, vlastníckej značky a podnikového znaku a spôsob uverejňovania vyhlášok podniku. Vychádzajúc z ducha tohto štatútu podnik postupuje podľa zásad do neho pojatých tak, aby splnil svoje poslanie.“

32. § 21 sa vypúšťa.

33. § 22 sa označuje ako § 27 a znie:

„§ 27.

Právne úkony, písomnosti, podania na zápis do verejných kníh a registrov a úradné úkony, potrebné na vykonávanie tohto zákona alebo na prípravy takého vykonávania, ako i podania podniku na Ministerstvo pôšt sú oslobodené od daní, poplatkov a dávok. To neplatí o obchodnej činnosti podniku, o prevodoch majetku z podniku, ktorými sa nenadobúda správa svereného majetku (§ 6 ods. 1), a o zápisoch zmien do podnikového registra vykonávaných po zápise podniku.“

34. Za § 27 sa vkladajú nové §§ 28 a 29 tohto znenia:

„§ 28.

(1) Záložné práva viaznúce na majetku sverenom podniku a určenom na to, aby ho podnik trvalo užíval, zanikajú bez náhrady a knihovný súd ich vymaže na návrh podniku s odvolaním sa na tento zákon. Záväzky, pre ktoré bolo záložné právo zriadené, zostávajú nedotknuté. Vláda upraví nariadením, za akých podmienok zanikajú iné vecné práva či už knihovné alebo neknihovné na tomto majetku.

(2) Ustanovenia odseku 1 sa nevzťahujú na prípady, v ktorých vláda povolí výnimky na návrh ministra pôšt urobený po dohode s ministrom financií.

§ 29.

Zmena zápisov vo verejných knihách vedených podľa československého práva, ktoré boly vykonané do dňa začiatku účinnosti tohto zákona, sa vykoná podľa osobitných predpisov. Úprava takých zápisov, ktoré boly vykonané v iných, podľa československého práva vedených úradných registroch a soznamoch, sa vykoná podľa predpisov, ktoré vydá vláda nariadením.“

35. § 23 sa označuje ako § 30.

36. § 24 sa označuje ako § 31.

Čl. II.

Podnik sa oslobodzuje ku dňu 1. januára 1950 od záväzkov z pôžičiek poskytnutých štátom.

Čl. III.

Dňom začiatku účinnosti tohto zákona stráca platnosť vládne nariadenie č. 152/1949 Sb., ktorým sa vydáva organizačný štatút Československej pošty, národného podniku, pokiaľ odporuje tomuto zákonu.

Čl. IV.

Minister pôšt upraví a v Sbierke zákonov vyhlási úplné znenie zákona č. 151/1949 Sb., ako vyplýva z predpisov čl. I tohto zákona s pripojením čl. II a III tohto zákona.

Čl. V.

(1) Ustanovenia čl. I č. 3 a č. 4, pokiaľ obsahujú znenie § 3 ods. 1, 2 a 3 písm. a) a b), nadobúdajú účinnosť dňom 1. júla 1949, ustanovenia čl. I č. 4, pokiaľ obsahujú znenie § 3 ods. 3 písm. c), dňom 1. augusta 1950 a ustanovenia čl. I č. 1, 2 a č. 5 až 36 a ustanovenia čl. II až V dňom vyhlásenia.

(2) Tento zákon vykoná minister pôšt po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Neuman v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.